

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

MSB:s arbete med skogsbränderna 2018

Tillsammans kunde vi hantera en
extrem skogsbrandssäsong

MSB:s arbete med skogsbränderna 2018

Tillsammans kunde vi hantera en
extrem skogsbrandssäsong

MSB:s arbete med skogsbränderna 2018 - Tillsammans kunde vi hantera en extrem skogsbrandssäsong

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Foto omslagsbild: European Union 2018

Produktion: Advant Produktionsbyrå

Tryck: DanagårdLitho

Publikationsnummer: MSB1274

ISBN: 978-91-7383-875-7

Innehåll

Inledning	5
Tidslinje	6
Beredskap och proaktivitet	9
Historiska beslut i förebyggande syfte.....	10
Tidig och intensiv start på skogsbrandssäsongen.....	11
Förbättrat läge i slutet av juni men fortsatt beredskap för en extrem säsong	13
MSB samordnar under en extrem skogsbrandsmånad – juli	15
Flera stora bränder härjar i Sverige	16
Kommunikation om läget.....	21
Stort antal aktörer och frivilliga.....	22
MSB inriktar och prioriterar för att samordna resurser	23
Bränder i norr och extrema brandriskvärden i söder – MSB sätter in taktiska reserver	27
Stabilt läge i augusti	28
Viktigt arbete kvarstår	29
Insatser, resurser och MSB:s arbete i siffror	31

Inledning

Tillsammans kunde vi hantera en extrem skogsbrandssäsong

Svårsläckta bränder, extremt höga brandriskvärden, den största samlade brandbekämpningsinsatsen i EU någonsin och historiska beslut – sommaren 2018 var exceptionell på många sätt. God samverkan mellan alla inblandade aktörer gjorde att vi kunde hantera skogsbrandssäsongen. Det här är MSB:s berättelse om arbetet inför och under en av Sveriges värsta skogsbrandssäsonger i modern tid.

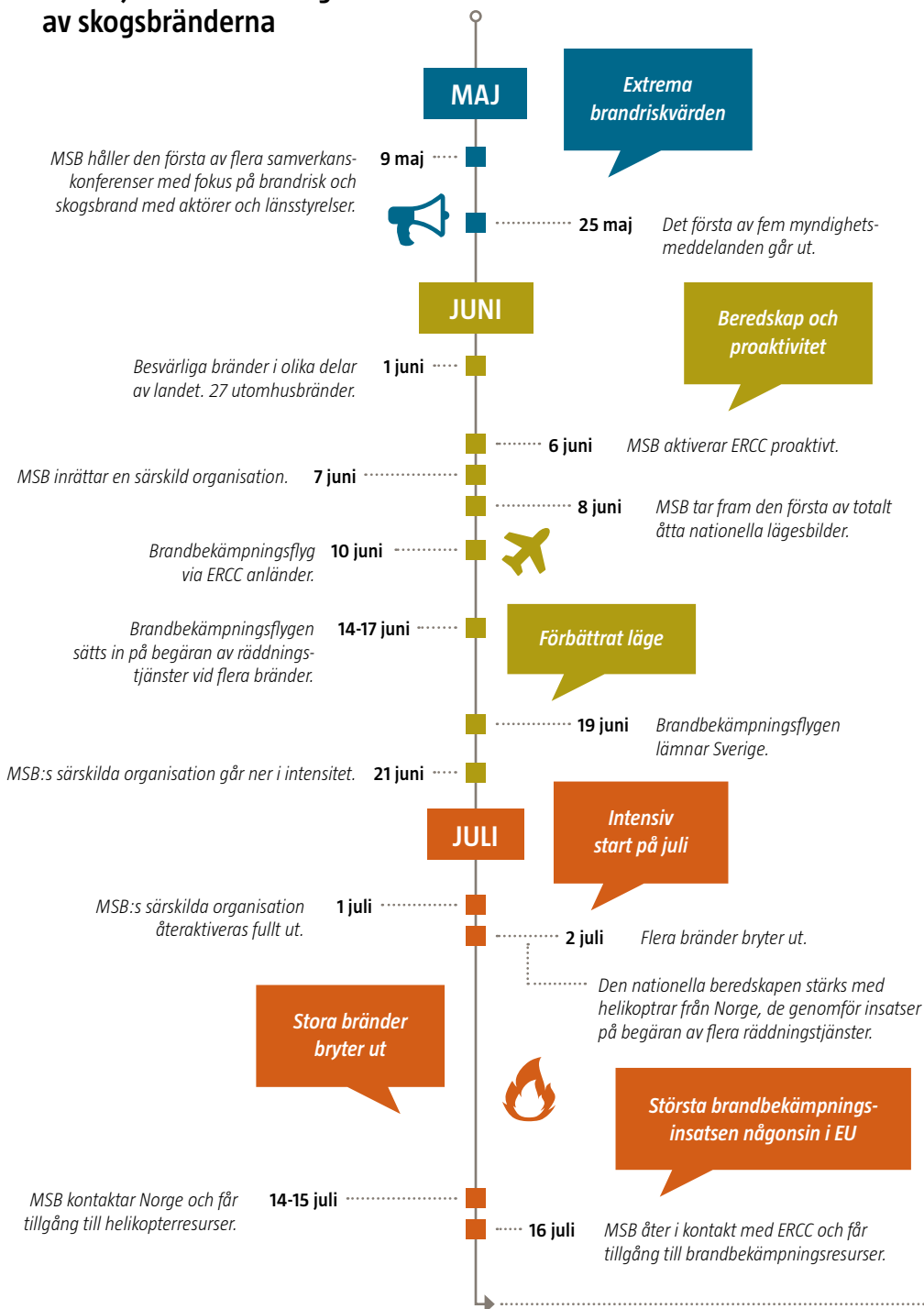
Sverige hade en exceptionell skogsbrandssäsong sommaren 2018 – brandrisken var extrem i nästan hela landet och svårsläckta bränder härjade på flera platser. Sverige har haft somrar med höga brandrisker tidigare, som 2008 och 2014, men inte som 2018. Det kom nästan inget regn och marken var väldigt uttorkad. De höga brandriskvärdena omfattade nästan hela landet och hängde ihop över tid under en mycket lång period - maj till augusti - med undantag för några nedgångar. Skogsbrandsflyget, som flyger över skogarna för att lokalisera nya bränder, upptäckte under sommaren 2018 över 500 bränder. En normal sommar är den siffran 100. I mitten av augusti hade läget förbättrats och brandriskvärdena hade återgått till en normal nivå för säsongen.

Viktigt arbete påbörjades efter den mest intensiva perioden för att utvärdera och ta lärdom av sommarens arbete. Den sammantagna bilden är att det fanns en god samverkan mellan kommunal räddningstjänst, länsstyrelser, myndigheter, frivilliga, privata aktörer och internationella samarbeten. Tack vare det kunde de stora bränderna kontrolleras och inga nya stora bränder uppstod.

Det kan vara svårt att förstå omfattningen av arbetet som pågick under årets skogsbrandssäsong. Flera olika aktörer har varit inblandade under en intensiv och lång händelse. Här berättar MSB om sitt arbete inför och under en av Sveriges svåraste skogsbrandssäsonger.

När hände vad?

Tidslinje över hanteringen av skogsbränderna

MSB inriktar och prioriterar resurser utifrån räddningstjänsternas behov

Juli forts.

MSB tar in räddningsledare från räddningstjänster för att kunna bidra i bedömningar.

18 juli

19 juli

Svenska Röda Korset samordnar frivilliga efter dialog med MSB.

Taktiska reserver

Bränder i norr och extrema brandrisker från norr till söder.

23 juli

24 juli

MSB sätter upp basläger med logi för 200 personer i Gävleborgs län.

MSB skapar en taktisk reserv genom att omgruppera resurser till områden med hög brandrisk.

25 juli

MSB uppmanar länsstyrelser och kommuner att skärpa eldningsförbuden.

27 juli

Läget vid de stora bränderna rapporteras som förhållandevis stabilt.

Brandrisken är fortsatt extremt hög.

Några av de internationella resurserna börjar lämna Sverige.

Mer positiva lägesbilder

AUGUSTI

MSB ger stöd med att samla och fördela information om privata helikopterresursers kapacitet och tillgänglighet.

2 aug

12 aug

Brandrisken normal för årstiden.

De sista internationella resurserna lämnar Sverige.

13 aug

Stabilare läge

17 aug

MSB avslutar den särskilda organisationen.

**Beredskap och
proaktivitet**

Beredskap och proaktivitet

MSB har en beredskapsorganisation som kan aktiveras dygnet runt för att hantera allvarliga olyckor, kriser och katastrofer. En del i arbetet är att ge stöd till andra aktörer i hanteringen av en samhällsstörning. Inför semesterperioden säkerställdes, som varje år, bemanningen av personal men med ett särskilt fokus på skogsbrandshantering. Stödet från MSB anpassas utifrån situation, för just skogsbränder finns det särskilda resurser. De finns tillgängliga för länsstyrelser och kommunala räddningstjänster när de egna resurserna inte räcker till. Det stöd vi bistod med under sommaren var bland annat:

- Förstärkningsresurser – expertstöd, materiel i form av skogsbrandsdepåer och högkapacitetspumpar samt förmedling av internationellt stöd.
- Inriktning och samordning – stöd med samordning mellan berörda aktörer.
- Nationella lägesbilder – information, omvärldsbevakning och analyser.

Inför säsongen inventerades även MSB:s materiel och i takt med att det blev tydligt var brandrisken var störst flyttades resurserna för att snabbt finnas tillgängliga för lokal räddningstjänst.

Brandslangar på MSB:s lager i Kristinehamn. En skogsbrandsdepå består av tre containrar som bland annat innehåller drygt 23 km slang. Foto: Pavel Koubek.

Historiska beslut i förebyggande syfte

Flera aktiviteter genomfördes i förebyggande syfte med tanke på de extremt höga brandriskerna som väntades i slutet av maj. Redan i början på maj och under resten av sommaren bjöd MSB in till flera samverkanskonferenser per vecka. Samverkanskonferenser hålls året runt en gång i veckan tillsammans med andra myndigheter och aktörer för att stämna av läget på nationell nivå. Under en kris fokuseras mötet på händelsen och hur man tillsammans kan hantera den på bästa sätt. Den 25 maj hölls en samverkanskonferens där vikten av enhetlig information till allmänheten lyftes särskilt, samma dag gick MSB ut med ett nationellt myndighetsmeddelande, något vi aldrig gjort tidigare. Syftet var att varna för extremt stor brandrisk i flera större områden i Sverige och att prognoserna visade på att brandrisken skulle förvärras under kommande dagar. Meddelandet manade även till stor försiktighet. Under den här sommaren gick MSB ut med totalt fem myndighetsmeddelanden.

“Det väderläge som råder i stora delar av Sverige med höga temperaturer och torrt i skog och mark har lett till extremt stor brandrisk i flera större områden i Sverige. Prognosen tyder på att brandrisken förvärras framöver.”

Ur myndighetsmeddelande den 25 maj.

Vi valde också att proaktivt aktivera EU:s civilskyddsmekanism, Emergency Response Coordination Centre (ERCC), något som aldrig gjorts tidigare, vare sig av Sverige eller annat land. Det skulle ge Sverige tillgång till brandbekämpningsflyg som kunde stärka beredskapen i landet genom att stå redo att rycka ut om stora bränder skulle bryta ut.

Den 7 juni tog MSB beslut om att inrätta en så kallad särskild organisation. Den säkerställer att resurser frigörs för att kunna arbeta med pågående händelser, samordna och stödja ansvariga aktörer i arbetet samt upprätta en lägesbild som uppdateras kontinuerligt.

Tidig och intensiv start på skogsbrandssäsongen

Perioden från slutet av maj fram till midsommar bestod av ett antal besvärliga skogsbränder. De kunde hanteras framgångsrikt tack vare förutseende och samverkan mellan räddningstjänsterna och berörda regionala, nationella och internationella aktörer.

Italienskt brandbekämpningsflyg skopar vatten för en insats. Foto: ©European Union 2018.

Internationellt stöd

MSB kan hjälpa till att förmedla statliga och internationella resurser när hanteringen av händelsen kräver en viss typ av resurser som inte finns tillgängliga i landet eller om befintliga resurser på lokal och regional nivå är på väg att bli, eller är, uttömda. En förfrågan från MSB till andra länder eller till upparbetade samarbeten som till exempel EU:s civilskyddsmekanism (ERCC) kan påbörjas genom att en länsstyrelse vänder sig till MSB med önskemål om internationellt stöd. Det kan också ske genom att MSB själv tar initiativet, vilket var det som skedde i början av juni till ERCC. Den 10 juni anlände två brandbekämpningsflyg från Italien som kunde stå redo att delta i insatser. Mellan den 14 och 17 juni sattes de in vid flera bränder efter begäran från räddningstjänst och länsstyrelse i Värmlands, Stockholms och Västerbottens län.

“Det känns oerhört bra att ha den här beredskapen stående här, det minskar insatstiden med cirka 48 timmar.”

Projektleddare i beredskap på MSB till P4 Västmanland, 11 juni.

Vi aktiverade även det europeiska satellitstödet Copernicus den 3 juni för att kunna se brändernas utbredning. Copernicus återaktiverades 16 juli när de stora bränderna bröt ut. Satellitstödet har levererat geo-data över brändernas utbredning som kan användas till efteranalyser av brandområdena.

Förstärkningsresurser från MSB

Även MSB:s egna förstärkningsresurser aktiverades till flera bränder under den här perioden. Den 21 maj användes en skogsbrandsdepå i Skinnskatteberg och den 4 juni begärde räddningstjänsten i Sala stöd av skogsbrandsdepåer till två bränder i sitt område. Personal skickades till en brand i Kristinehamn den 9 juni för att ge stöd med samverkan och ledning. Totalt skickades skogsbrandsdepåer till tre bränder under juni.

Skogsbrandsdepåer. Foto: Per Larsson, MSB.

Förbättrat läge i slutet av juni men fortsatt beredskap för en extrem säsong

Även om brandrisken fortfarande var hög i delar av landet hade den minskat väsentligt runt den 18 juni. Därför avslutades insatsen från brandbekämpningsflygen som återvände till Italien den 19 juni. Kort därefter, den 21 juni, beslutade MSB att den särskilda organisationen för skogsbrandrisk skulle gå ner i intensitet. Vanligtvis avslutas en särskild organisation när en händelse är över, men beslutet att behålla den togs för att snabbt kunna skala upp om prognoserna återigen visade höga brandrisker eller om nya bränder skulle uppstå.

“Trots nedgång i intensitet kommer den särskilda organisationen fortsatt att noggrant följa utvecklingen av brand- och spridningsrisken.”

Nyhet på MSB:s intranät, 20 juni.

Arbete med att återställa materiel och säkerställa fortsatt beredskap och bemanning under sommaren fortsatte.

**MSB samordnar
under en extrem
skogsbrandsmånad – juli**

MSB samordnar under en extrem skogsbrandsmånad – juli

Stabsorientering på MSB. Foto: Per Larsson, MSB.

MSB beslutade att fullt ut återaktivera den särskilda organisationen måndagen den 2 juli. Då hade vi redan under helgen haft en dialog med MSB:s motsvarighet i Norge, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), för att få stöd med helikoptrar. De genomförde insatser vid flera pågående bränder. Skogsbrandsrisken var extremt hög eller mycket hög i Götaland, Svealand och södra Norrland. Skogsbrandsdepåer och helikoptrar skickades bland annat till bränder i Örebro, Kalmar och Värmlands län. Även helikoptrar från Försvarsmakten och privata aktörer deltog i släckningsarbetet på direkt begäran av räddningstjänsterna. Under de kommande dagarna kunde räddningstjänsterna meddela att bränderna var under kontroll.

Vi hade en kontinuerlig dialog med ERCC om att vi sannolikt kunde komma att behöva brandbekämpningsflyg igen. Den 5 juli gick ännu ett myndighetsmeddelande ut till allmänheten.

“Brandrisken närmar sig rekordnivåer i stora delar av landet. Läget är extremt allvarligt och kan påverka människors liv och hälsa.”

Ur myndighetsmeddelande, 5 juli.

Veckan som följde var brandrisken fortsatt hög och flera bränder bröt ut. Samtliga kontrollerades av räddningstjänsterna med egna resurser. Eftersom läget snabbt kunde förändras hade vi en kontinuerlig dialog med flera länsstyrelser för att följa uppkomna bränder och snabbt kunna agera om stöd efterfrågades. Vi arbetade även med att planera för den särskilda organisationens uthållighet eftersom vi såg att vi befann oss i ett läge som kunde bli långdraget. Frågan om att ta kontakt med personal som var på semester för att utöka personalstyrkan värderades kontinuerligt.

I början av juli beslutade vi att den särskilda organisationen, som hittills innefattat hantering av brandrisk och bränder, även skulle omfatta torkan och risken för vattenbrist som fanns i delar av landet. Vi genomförde samverkanskonferenser med berörda myndigheter och länsstyrelser för att underlätta samverkan och följde utvecklingen noggrant för att snabbt kunna ge stöd vid behov även i dessa frågor.

Flera stora bränder härjar i Sverige

Under helgen 14–15 juli bröt flera bränder ut som kom att bli några av de mest omfattande bränderna i Sverige i modern tid, och som tillsammans täckte drygt 18 000 hektar. Dalarnas, Gävleborgs, Jämtlands och Västernorrlands län var värst drabbade och kom att bli fyra av fem fokusområden för MSB. Fokusområdena inrättades kort efter att de stora bränderna brutit ut. Det var län eller områden dit stöd behövde prioriteras på grund av bränder av allvarlig karaktär eller på grund av höga brandriskvärden.

Totalt brann 18 000 hektar skog ner i Dalarnas, Gävleborgs, Jämtlands och Västernorrlands län. Foto: UIISC7.

Vi tog kontakt med Norska DSB under helgen 14–15 juli, de kunde ge stöd med sex helikoptrar. Vi hade även kontakt med andra myndigheter, aktörer, berörda länsstyrelser och EU:s civilskyddsme-kanism (ERCC). Måndagen den 16 juli riktade MSB en skarp begäran till ERCC om stöd med brandbekämpningsresurser. Detta kom att bli den största samlade brandbekämpningsinsatsen i EU någonsin.

Helikopter deltar i släckningsarbete. Foto: ©European Union 2018.

*De polska brandmännen kör genom Sverige till bränderna i Gävleborgs och Jämtlands län.
Foto: Magnus Ericsson, MSB.*

16–22 juli stärktes Sveriges beredskap med följande internationella resurser:

- Två brandbekämpningsflyg från Italien, via ERCC.
- Totalt åtta helikoptrar från till norska DSB.
- Två brandbekämpningsflyg samt ett flyg för samordning och koordinering från Frankrike, via ERCC.
- 58 brandmän, fullt utrustade med 16 fordon, slangar och annan utrustning från danska motsvarigheten till MSB, Beredskabsstyrelsen, via ERCC.
- Totalt fem tyska helikoptrar via ERCC.
- En litauisk helikopter via ERCC.
- Två brandmoduler på totalt 139 brandmän och 44 fordon från Polen, via ERCC.
- 60 brandmän särskilt utbildade och övade i svår och oländig terräng från Frankrike, via ERCC.
- 53 brandmän med 13 fordon från Tyskland, via ERCC.
- Två brandbekämpningsflyg från Portugal, via ERCC.

Kommande vecka, 23–29 juli, fortsatte arbetet med att stärka Sveriges beredskap med resurser från EU och våra grannländer. Vi fick erbjudande från Finland om markpersonal som anlände till Sverige 27 juli och gav stöd vid bränderna i Gävleborg. Den 26 juli fick vi klartecken från regeringen för att lämna en förfrågan om ytterligare flygande resurser till Natos Partnerskap för fred (PPF) genom Euro Atlantic Disaster Response Coordination Center (EADRCC). En sådan förfrågan hade Sverige aldrig lämnat. Läget var extremt.

“Ingen av de bränder som har särskilt allvarlig karaktär bedöms kunna släckas i närtid. Fokus är istället på att hålla begränsningslinjer.”

MSB:s talesperson på presskonferens, 29 juli.

Utöver de internationella resurserna fortsatte vi att bidra med egna förstärkningsresurser i form av personal och materiel utifrån behovet hos räddningstjänster och Länsstyrelser. En av resurserna var ett basläger med alla nödvändiga funktioner för att kunna utföra ett bra arbete i ett drabbat område. Basläger används vanligtvis till MSB:s internationella insatser men sattes nu upp i Gävleborg och gav logi för cirka 200 personer. Lägret användes av personal som arbetade med brandbekämpningen.

Arbetet med att ta emot och samordna alla internationella resurser var omfattande, totalt arbetade 77 personer som värdlandsstöd, Host Nation Support (HNS). HNS har till uppgift att förenkla vid mottagning och koordinering av internationella resurser och hjälper till i kommunikationen med inhemska aktörer.

Medarbetare från ERCC arbetade i MSB:s särskilda organisation och koordinerade arbetet med EU.
Foto: ©European Union 2018.

Kommunikation om läget

Under den mest intensiva perioden var intresset från allmänheten och medierna otroligt stort. Medierna var viktiga för att informera om läget i landet, därför inrättade vi dagliga presskonferenser från den 21 juli till och med den 30 juli när läget var stabilare. Informationsbehovet hos allmänheten märktes också på den myndighetsgemensamma webbplatsen Krisinformation.se. Den drivs av MSB och samlar bekräftad information från myndigheter och andra ansvariga. För många var Krisinformation.se en viktig källa till information om bränderna. Under juli månad hade webbplatsen en halv miljon besökare, vilket är en tiodubbling jämfört med hur besöksantalet brukar se ut. För att nå ut till så många som möjligt översattes även den viktigaste informationen om bränderna till engelska.

Under den mest intensiva perioden arrangerade MSB dagliga presskonferenser för att informera om skogsbrandsläget i Sverige. Foto: Irene Christensson, MSB.

Stort antal aktörer och frivilliga

Privata och frivilliga resurser, liksom internationella samarbeten, utgör en viktig del av den svenska krisberedskapen, något som var tydligt under sommaren. Efter dialog med Svenska Röda Korset inleddes en nationell insats för att samordna volontärer och stödja räddningsarbetet i de berörda områdena. Insatsen påbörjades den 19 juli och avslutades den 17 augusti. Totalt tog Svenska Röda Korset emot 6120 anmälningar från spontanfrivilliga. Även andra frivilligorganisationer var engagerade i arbetet.

“Frivilliga utgör en viktig del av krisberedskapen och det var imponerande att se engagemanget.”

Ur pressmeddelande från Svenska Röda Korset och MSB, 17 augusti.

Många flygande resurser bistod räddningstjänster och länsstyrelser med att övervaka, leta efter nya bränder och dirigera insatspersonal. De var en värdefull resurs, totalt upptäckte de över 500 bränder, som är fem gånger mer än normalt.

Många olika aktörer deltog i brandsläckningsarbetet och Svenska Röda Korset emot 6 120 anmälningar från spontanfrivilliga. Det fanns en stor vilja att hjälpa till. Foto: Polismyndigheten.

Många privata helikoptrar bistod räddningstjänsterna och var avgörande i släckningsarbetet. Kontakten med privata helikopterföretag är något som hanteras lokalt och regionalt, det fanns dock ett behov av samverkansstöd för en effektivare hantering. I en överenskommelse med Svenska Flygbranschen bidrog MSB med att dagligen förmedla information till räddningstjänster om privata helikopteralternativ och deras kapacitet och tillgänglighet.

MSB inriktar och prioriterar för att samordna resurser

Från mitten av juli gick MSB alltså tydligare in i en ledande roll för att samordna de många internationella resurserna och vissa nationella resurser. Eftersom flera räddningstjänster var i behov av samma resurser krävdes prioriteringar på nationell nivå. Vi beslutade att knyta till oss räddningsledare från några större räddningstjänster för att kunna bidra i bedömningar och ta fram underlag till prioriteringsbeslut och inriktningar. Underlagen bestod av analyser, prognoser och räddningstjänsternas egna rapporteringar och behov. Inriktningar för vårt arbete togs fram dagligen och kunde också revideras direkt om något hände, där fanns lägesbilder för fokusområdena, beslut om var resurserna skulle användas kommande dygn samt rekommendationer till lokala, regionala och nationella aktörer. Rekommendationerna kunde vara kopplade till resurser, förebyggande arbete eller förmågor som behövde säkerställas. Vi kunde till exempel rekommendera var Försvarsmaktens helikoptrar skulle sättas in utifrån var de internationella resurserna befann sig och efter behovet hos räddningstjänsterna. Ännu ett exempel är rekommendationer till länsstyrelser om aktiv användning av skogsbrandflyg för att tidigt upptäcka nya bränder.

“Vi tänjer vårt mandat till max och leder, prioriterar och förmedlar resurser på ett sätt som inte gjorts förr. Svenska myndigheter är på, det finns en oerhörd beredskap.”

MSB:s GD på Nyhetsmorgon, 25 juli.

Vår bild var att aktörerna, såväl de berörda kommunala räddningsledarna som de statliga myndigheter som bidrog med resurser, välkomnade att MSB tog på sig denna roll.

Under sommaren gick vi även ut med en uppmaning till kommuner och länsstyrelser att skärpa redan gällande eldningsförbud tills läget med extremt höga brandriskvärden förbättrades. Vi uppmanade även till att tydligt informera allmänheten om förbudet och tog fram information på olika språk som aktörer kunde använda sig av. Syftet var att undvika nya stora bränder, men också att undvika mindre bränder som kunde belasta räddningstjänsterna.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

TOTALT ELDNINGSFÖRBUD RÅDER!

Totalt eldningsförbud innebär att du **INTE** får elda eller grilla på egen tomt, i skog och mark eller på allmän plats. Förbudet gäller även engångsgrillar, iordninggjorda eldstäder och grillplatser på offentlig mark, exempelvis badplatser, campingplatser och parker.

Tänk på att det alltid är du som bär ansvaret för säkerheten och att du kan ställas till svars och bli straffad om du orsakar en brand eller bryter mot eldningsförbudet.

SVENSKA | VERSION 2

Information om eldningsförbud översattes till 30 olika språk. Materialet fanns tillgängligt för alla aktörer som behövde informera om förbudet.

MSB Swedish Civil Contingencies Agency

TOTAL BURNING PROHIBITION ORDER APPLIES!

Total burning prohibition order means that you are NOT allowed to light fires or barbecue on your property, in forests or in public areas. The ban also applies to disposable grills, prepared fireplaces and barbecue sites on public land, such as beaches, campsites and parks.

Keep in mind that it is always you who are responsible for the security and that you can be held accountable and be punished if you cause a fire or violate the ban.

ENGLISA | VERSION 2

MSB Swedish Civil Contingencies Agency

TOTAAL VUURVERBOD VAN KRACHT!

Totaal vuurverbod betekent, dat het NIET is toegestaan, in bos en veld of op openbare plaatsen en op uw eigen erf vuur te maken of te barbecueën. Het verbod geldt ook voor wegwerp BBQ's en openbare vuur- en BBQ-plaatsen, bijvoorbeeld bij badplaatsen, campings en in parken.

Wij maken u erop attent, dat u altijd zelf voor de veiligheid verantwoordelijk bent en dat u aansprakelijk kunt worden gesteld en gestraft kunt worden, wanneer u een vuur veroorzaakt of in strijd handelt met het vuurverbod.

NEERLANDS | VERSION 2

MSB Swedish Civil Contingencies Agency

OLLISLAŠ DOLASTANGIELDU LEA VUOIMMIS!

Ollislaš dolastangiellu mearkkaša ahte it oáččo dolastit dehe bassit grillies iežat tomttas, mehčiin ja gittiin dehe almmolaš báikkiin. Giellu guoská maid okktigeavtingriillaid, ordnejuvvon dollasajijn ja grillenbáikkiin almmolaš eatnamiin, ovdamearkka dihte vuojadanbáikkiin, leairbáikkiin ja párkkein.

Jurddaš ahte dat leat álo don geas lea vástu sihkkarvuodas ja sáhtát sáddat vástidit ja ránggáštuvvot jus dagahat buollima dehe riikut dolastangiellu vuostá.

NORDSAMSKA | VERSION 2

MSB Swedish Civil Contingencies Agency

سريان الحظر التام لإشعال النار!

يعني الحظر التام لإشعال النيران أنه من غير المسموح لك إشعال نار أو الشواء في أرضك الخاصة أو في حديقة منزلك، وفي الغابات والحقول أو في أي مكان عام. ويشمل الحظر أيضاً الشوايات التي تُستعمل لمرة واحدة، والمواقف المعدة مسبقاً في الأراضي العامة، مثلاً أماكن الاستحمام ومواقع التخيم والحدائق العامة.

تذكيرناك مسؤول/مسؤولة دائماً عن الأمان والسلامة وأن من الممكن أن تتعرض/تتعرضي إلى المحاسبة والعقاب إذا تسببت في اندلاع حريق أو انتهاك حظر إشعال النار.

ARABISKA | VERSION 2

**MSB sätter in
taktiska reserver**

Bränder i norr och extrema brandriskvärden i söder – MSB sätter in taktiska reserver

Prognoserna visade att brandrisken skulle nå extrema värden i södra och mellersta Sverige i slutet av juli. Risken var stor att nya bränder skulle starta i dessa områden samtidigt som det fortsatt var ett ansträngt läge vid de stora bränderna längre norrut. Södra och mellersta Sverige blev därmed ännu ett fokusområde för MSB och den 3 augusti gick ännu ett myndighetsmeddelande ut.

“Brandrisken i södra och mellersta Sverige väntas öka till några av de högsta värdena som någonsin uppmäts. Prognoserna visar även på mycket starka vindar. Kombinationen innebär stor fara för liv och hälsa.”

Ur myndighetsmeddelande, 3 augusti.

Med anledning av prognoserna bestämde vi den 25 juli att skapa något som vi kallade för ”taktiska reserver”. Det innebar att vi omgrupperade vissa resurser för att säkerställa att det fanns brandbekämpningsflyg, helikoptrar och skogsbrandsdepåer tillgängliga i de områden i Sverige där brandrisken förväntades bli som störst. På så sätt kunde räddningstjänsterna med stöd av resurserna snabbt stoppa uppkomna bränder innan de växte sig stora. Reserven kom till användning vid flera tillfällen och konceptet var mycket framgångsrikt.

Vattenskopande flygplan står i beredskap att genomföra insatser. Foto: MSB.

I slutet av juli kunde räddningstjänsterna i Gävleborgs, Dalarnas och Jämtlands län rapportera mer positiva lägesbilder – läget var förhållandevis stabilt. Fokus i det här läget blev att återställa materiel och vila personal. De internationella marktrupperna fortsatte att arbeta i det syftet genom att avlasta räddningstjänsterna och låta resurser från andra räddningstjänster i Sverige återgå till sina egna regioner.

Stabilt läge i augusti

I början av augusti kunde flera av de internationella marktrupperna som varit på plats i Gävleborgs, Dalarnas och Jämtlands län börja lämna insatserna och åka hem. Brandbekämpningsflygen lämnade också Sverige. Behovet fanns inte på samma sätt vid de stora bränderna samtidigt som resten av Europa hade extremt höga brandriskvärden och flygen kunde komma att behövas i andra länder. Sverige hade fortsatt stort stöd av helikopterresurser som taktiska reserver för att undvika nya stora bränder. Vi såg att behovet av brandbekämpningsflyg kunde komma att ändras och hade därför en fortsatt kontinuerlig dialog med ERCC. Vi kunde också börja ta in våra egna förstärkningsresurser för att återställa dem och plocka hem insatspersonal från de stora bränderna.

*De polska markresurserna lämnar Sverige efter insatser i Jämtlands och Gävleborgs län.
Foto: Per Larsson, MSB.*

Under början av augusti fortsatte bränder att bryta ut i olika delar av Sverige men de kontrollerades av räddningstjänsterna, ibland med stöd av helikopterresurser. Inga omfattande bränder uppstod. Antalet uppkomna bränder var inte på samma nivå som under mitten och slutet av juli – den 24 augusti kunde SOS Alarm rapportera om två bränder som kunde klassificeras som brand i terräng, att jämföra med den 29 juli då det rapporterades om 27 bränder och då de största bränderna omfattade över 18 000 hektar. Den 12 augusti kunde brandrisknivåerna liknas med de vi normalt ser när det är skogsbrandsäsong.

Viktigt arbete kvarstår

Bränderna sommaren 2018 är svåra att jämföra med branden i Västmanland 2014. Situationen har varit mer komplex då bränderna 2018 har varit flera och utspridda i hela Sverige. Men vi kan se att flera av lärdomarna från Västmanland har omsatts och hanteringen har varit bättre.

För MSB:s del är den sammantagna bilden efter sommarens svåra skogsbrandssäsong att vi har arbetat proaktivt och kraftfullt för att stödja och samordna arbetet på nationell nivå. Vi har tagit en tydligare samordnande och prioriterande roll i krishanteringen på ett sätt som aldrig har skett förr, och detta i en situation som har varit en nationell resursutmaning.

Vi kan inte nog påpeka att det stora arbetet skedde regionalt och lokalt hos räddningstjänsterna som var ansvariga för insatserna, samt att många fler myndigheter, frivilliga och privata aktörer var en avgörande del i arbetet. Det var tillsammans, genom god samverkan som vi kunde hantera sommarens skogsbrandssäsong.

Nu tar det viktiga efterarbetet hos oss på MSB vid – i en regelrätt utvärdering får vi titta på detaljerna, vad som funkade bra och vad som kunde ha gjorts bättre, samt vad vi behöver göra för att bli ännu effektivare.

Insatser, resurser och MSB:s arbete i siffror

Insatser, resurser och MSB:s arbete i siffror

Internationella resurser – markresurser

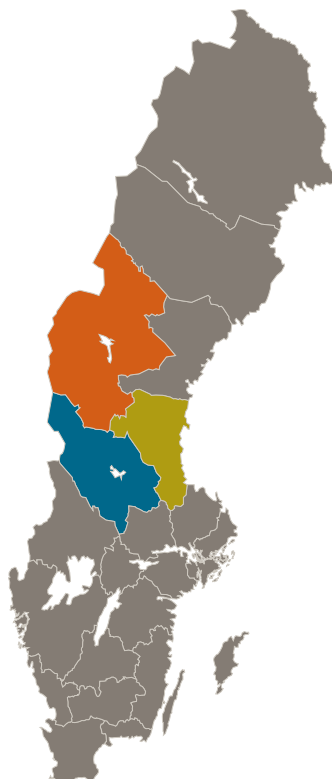
LAND	PERSONAL	FORDON	INSATSOMRÅDE
Danmark	212	16	Gävleborgs län
Finland	29	12	Gävleborgs län
Frankrike	60	0	Gävleborgs län
Polen	139	44	Jämtlands och Gävleborgs län
Tyskland	53	13	Dalarnas län
5 länder	493	85	3 län

Län där internationella marktrupper genomförde insatser

Teckenförklaring

Internationella marktrupper

- Tyskland
- Polen
- Polen, Danmark, Finland & Frankrike

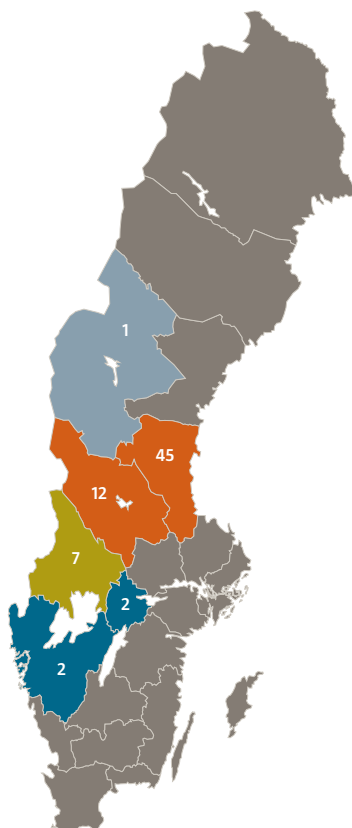
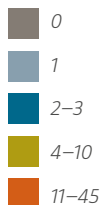
Internationella resurser – brandbekämpningsflyg

LAND	ANTAL FLYG	FLYG-MODELL	KAPACITET PER "SKOPNING"	PERIOD I SVERIGE	ANTAL FLYG-UPPDRAG	ANTAL LÄN DÄR INSATSER GENOMFÖRTS
Frankrike	2 brandbekämpningsflyg (samt ett koordineringsflyg)	Canadair CL-415	6 000 liter vatten	18 – 31 juli	28	3
Italien	2 brandbekämpningsflyg	Canadair CL-415	6 000 liter vatten	10 – 19 juni samt 17 – 27 juli	33	6
Portugal	2 brandbekämpningsflyg	Air Tractor AT-802F Fire Boss	3 000 liter vatten	25 juli – 1 aug	10	4

Samtliga län där det genomfördes insatser med brandbekämpningsflyg

Teckenförklaring

Antal insatser med flygplan

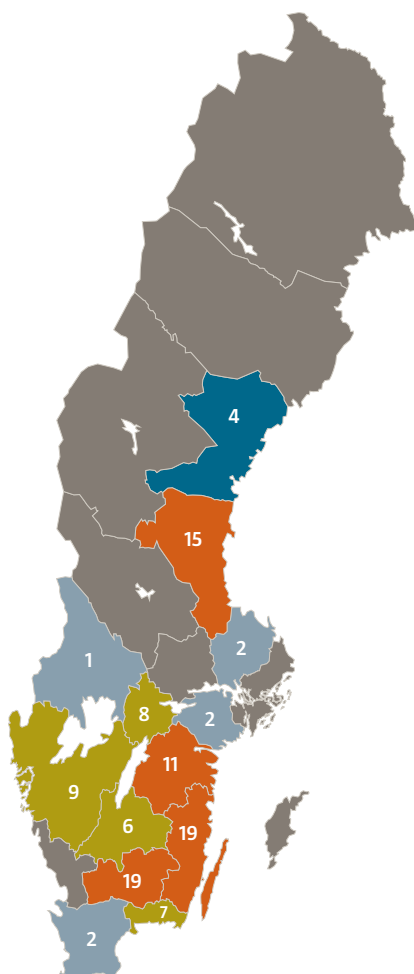
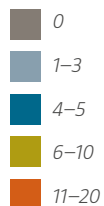
Internationella resurser – helikoptrar

LAND	ANTAL AKTIVA HELIKOPTRAR	TOTAL PERIOD I SVERIGE	ANTAL FLYG-UPPDRAG	ANTAL LÄN DÄR INSATSER GENOMFÖRTS
Tyskland	5	20 juli – 13 aug	72	10
Litauen	1	21 juli – 12 aug	11	7
Norge	8	16 – 31 juli	–	–

Samtliga län där det genomfördes insatser med helikopter

Teckenförklaring

Antal insatser med helikopter

MSB:s resurser - materiel

Skogsbrandsdepåer

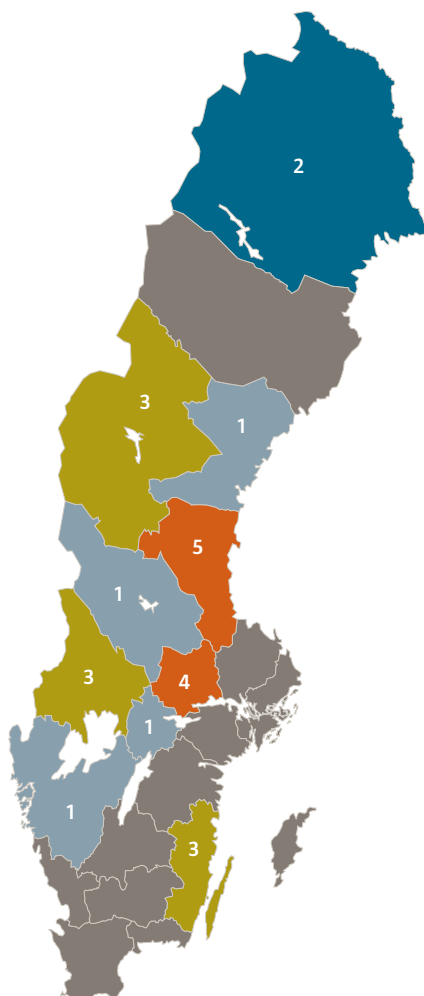
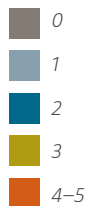
Under sommaren skickades hela eller delar av depåerna beroende på räddningstjänsternas behov.

PERIOD	ANTAL GÅNGER DEPÅER SKICKADES UT	ANTAL LÄN DIT DEPÅER SKICKADES
21 maj – 23 juli	24	16

Samtliga län dit skogsbrandsdepåerna skickades

Teckenförklaring

Antal använda depåer

MSB har ett flertal skogsbrandsdepåer placerade runt om i landet. En depå består av tre containrar och innehåller:

- Drygt 23 km slang
- Motorsprutor
- Pumpar
- En sexhjulig

Höglapacitetspump

PERIOD	LÄN
22 juli – 31 juli	Gävleborgs län

Höglapacitetspumpen användes i Gävleborg med uppdraget att bistå med att hålla en 7 km begränsningslinje med vattenbegjutning. Syftet var att hindra branden från att sprida sig vidare.

MSB:s resurser - personal

Vi började ta kontakt med personal som hade gått på semester veckan de stora bränderna drog igång för att utöka personalstyrkan. Cirka 270 personer arbetade i den särskilda organisationen, både från vår egen verksamhet men också inlånade från andra organisationer. Den externa personalen, cirka 50 personer, kom från bland annat Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), räddningstjänster, Polisen, Sjöfartsverket och Försvarsmakten.

PERSONAL I MSB:S SÄRSKILDA ORGANISATION

MSB:s egen personal	220
Extern personal	50

Förstärkning, samverkan och ledning (FSOL)

Under juni-juli gav MSB stöd till fem olika län med 18 personer inom områdena:

- Metodstöd
- Kriskommunikation
- Stabschef
- Sakkunnig krishantering

Värdlandsstöd

Värdlandsstöd, Host Nation Support (HNS), har till uppgift att förenkla vid mottagning och koordinering av internationella stödresurser. De bistår i kommunikationen med svenska institutioner, myndigheter och andra aktuella inhemska aktörer.

SUPPORT FÖR	ANTAL PERSONER
Flygresurser (helikoptrar och brandbekämpningsflyg)	64
Markresurser	13
Totalt	77

MSB:s arbete med samverkan

Samverkanskonferenser

Vid större händelser berörs oftast flera delar av samhället. MSB anordnar samverkanskonferenser för att samla berörda aktörer och ge möjlighet till samordning för att tillsammans, på ett effektivt sätt driva arbetet i en viss riktning. MSB anordnar regelbundna samverkanskonferenser även när det inte är kriser. Under sommaren uppmärksammandes skogsbränderna och brandrisken både på operativa och regelbundna samverkanskonferenser.

ANTAL SAMVERKANSKONFERENSER	PERIOD
32	25 maj – 13 augusti

Nationella lägesbilder

MSB jobbar löpande med att omvärldsbevaka, samla in information och analysera läget för att ha en nationell överblick. Vid en händelse kan MSB skapa en nationell lägesbild som delas med berörda aktörer. Den ger alla aktörer en samlad överblick över vilka konsekvenser händelsen kan få för viktiga funktioner i samhället och vad som kan göras för att hantera situationen.

ANTAL NATIONELLA LÄGESBILDER	PERIOD
9	8 juni – 17 augusti

MSB:s fokusområden under sommaren

LÄN/OMRÅDE	PERIOD
Gävleborg	18 juli – 10 aug
Dalarna	18 juli – 1 aug
Jämtland	18 juli – 30 juli
Västernorrland	20 juli – 25 juli
Södra och mellersta Sverige	23 juli – 29 augusti

Fokusområdena inrättades av MSB kort efter att de stora bränderna brutit ut. Det var län eller områden dit stöd behövde prioriteras på grund av bränder av allvarlig karaktär eller på grund av höga brandriskvärden. MSB följde dessa områden särskilt under den mest intensiva perioden.

Areal för de stora bränderna

LÄN	AREAL
Dalarna	5 121 hektar
Gävleborg	12 108 hektar
Jämtland	629 hektar
Västernorrland	431 hektar
Total areal	18 289 hektar

Areal för bränderna i Sverige

Totalt brann 22 673 hektar skog i hela Sverige under sommaren 2018.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

651 81 Karlstad Tel 0771-240 240 www.msb.se

Publ.nr MSB1274 - oktober 2018 ISBN 978-91-7383-875-7